

Een oplossing voor een echt probleem…

Het aanbod van USB-DAC's, – oneerbiedig gezegd: externe geluidskaarten – is booming. Ze zijn te koop vanaf een paar honderd euro tot ver boven de tienduizend. De kwaliteit loopt van goed naar 'überragend'.

Bert Oling

De afgelopen jaren heb ik een behoorlijke doorsnee van het aanbod onderhanden gehad. In de meeste gevallen heb ik daar in HVT ook verslag van gedaan. Soms niet, omdat ik tegen zulke grote problemen aanliep, dat ik niet anders kon dan de fabrikant verzoeken om nog eens heel goed naar het product te kijken. De meest voorkomende problemen deden zich voor rondom de bij Windows noodzakelijke driver voor USB2.0 gebruik en alle softwarematige variabelen. Menigmaal heb ik dan ook verzucht, nadat ik met veel pijn en moeite, trial and error, één en ander tot ultieme muzikale kwaliteit had gebracht, wat zou het toch gemakkelijk zijn als er nu voor de DAC een kastje zou zitten dat de door mij gewenste netwerkfaciliteiten zou leveren – muziekbestanden op mijn NAS – zonder dat ik één van de laptops moet aanzetten, met alle mogelijke variabelen in USB en andere instellingen. Een gat in de markt dus, toch heeft het even geduurd voordat de industrie dat gat in het aanbod dichtte, maar er is nu 'doen' aan. Eén van de meest recente oplossingen: de hier geteste SOtM sMS-100 miniserver.

Groter, beter, meer

Iedereen die de wereld van Streaming Audio een beetje op Internet volgt, loopt op de diverse sites en fora tegen computers aan die helemaal zijn ingericht en geoptimaliseerd voor computeraudio gebruik. Verwoede discussies soms bijna op leven en dood dobberen maanden door. In het huidige tijdsgewricht moet het minimaal een Intel 7serie processor zijn en eigenlijk kan 8GB intern geheugen niet meer, 16GB is toch wel het minste. Windows 8.1 kan echt niet, klinkt als een dweil, Windows 8 Pro moet het zijn, om nog maar niet te spreken over de oneindige hoeveelheid aanbevelingen om in Taakbeheer alle niet voor audio noodzakelijke processen te 'killen'.

Wat is?

Voor de lekenbroeders onder ons: de SOtM sMS-100 is een omzetter van Ethernet – uw netwerk – naar USB-

Audio uit. Toegegeven we kennen al weer een behoorlijke tijd simpele vergelijkbare oplossingen als bijvoorbeeld de populaire Raspberry Pi. Men neme gewoon een simpele ARM processor met een bescheiden hoeveelheid intern geheugen – meestal 512MB – en koppelt het met wat besturingssoftware en je komt een heel eind. Maar een echt high-endig kwaliteitsniveau haal je er niet maar zo mee; vaak zijn er qua bestandsvormen en resolutie behoorlijke grenzen.
Dat het ook anders kan bewijst deze miniserver of renderer – what's in a name – van de Koreaanse fabrikant Soul Of the Music. Anders in die zin, dat de fabrikant vooral softwarematig alle registers heeft opengetrokken. Want ik geef je te doen om in een Linux (Fedora) omgeving zo'n compleet pakket aan faciliteiten en kwaliteiten te programmeren. Je moet dan denken aan het verwerken van allerhande samplefrequenties, bestandsformaten, gapless weergave, en dat alles zonder drop-outs. Om nog maar niet te spreken over het werken met een USB2.0 omgeving met bijbehorende drivers van vreemde fabrikanten. Zeker in de laatste versie van de software is dat bugvrij gebeurd, althans ik ben in de testcyclus geen gekke zaken tegengekomen.

Wat kan?

Nadat je de benodigde besturingssoftware – Sonic Orbiter – op een computer in je netwerk hebt geïnstalleerd, is er een simpel startmenu. Belangrijkste aspect van dat menu is de mogelijkheid om met één muisklik te kunnen schakelen tussen de verschillende Streaming methodes. Menigeen zal zijn vingers er bij aflikken... Laat ik ze even kort op een rij zetten:

- Squeezelite: wanneer je vanuit deze toepassing werkt dan ontvangt de sMS-100 audio vanuit iedere L(ogitech) M(edia) S(erver) die op een computer of NAS is geïnstalleerd. Zie deze toepassing maar als een moderne Squeezebox vervanging. Via je iPad kun je dan met bijvoorbeeld iPeng door je muziekbestanden heen zoeken en luisteren naar internetradiostations. Je kunt rechtstreeks streamen, je computer kan uitblijven. Voor popliefhebbers is het interessant om te weten dat gapless weergave standaard is en zelfs DSD-bestanden kunnen worden afgespeeld via een programma als Vortexbox, Daphile en voor Apple LMS for MAC
- Airplay: in deze toepassing gedraagt de sMS-100 zich als een Apple Airport Express en kan verbinding maken met elk apparaat dat Airplay ondersteunt. iPhone, iPad en computers die iTunes gebruiken, streamen hun audiocontent direct naar de sMS-100. Wel zijn dezelfde beperkingen qua bitdiepte en samplefrequentie (16-bit/48kHz) aanwezig. Dus via deze weg moet je geen hoge resolutiebestanden proberen weer te geven. Wel is deze toepassing ideaal om je muziekservices (Spotify, Quobuz) naar de sMS-100 te streamen
- UpnP/DNLA: In deze toepassing wordt de sMS-100 een UpnP/DNLA renderer of populair gezegd omzetter en doorgeefluik. Je kunt de sMS-100 dan bedienen vanuit mediaserverprogramma's als JRiver Mediacenter (evt. samen met JRemote) of andere appjes die in de diverse NAS stations zijn ingebouwd. Vanuit een iPad kun je ook kiezen voor een app als bv. PlugPlayer, terwijl UpnP Player een goede optie is voor Android gebruikers. Ik zeg erbij dat dit soort bedieningsprogramma's allemaal hun eigen beperkingen hebben, dus vergewis je er van te voren van of alle door jou gewenste bedieningsopties door de app worden afgedekt. Vanzelfsprekend wordt gapless weergave en bijna alle populaire bestandsvormen ondersteund inclusief DSD-bestanden mits je een server gebruikt die overweg kan met DoP/DSD bestanden zoals Minimserver en JRiver Mediacenter.

Dit zijn wel de belangrijkste toepassingen. Naast de bovengenoemde is er nog een MPD mode, die bedoeld is voor een op een Vortexbox gebaseerde servers zoals die van Sonore, SOtM – de eigen sMS-1000 muziekserver

– en Wyred 4 Sound. Als toetje is er voor echte ingewijden de HQ Player toepassing, die o.a. uitgebreide DSP faciliteiten heeft.
Als je wilt kun je ook een aantal sMS-100 in je huis gebruiken in een soort multiroom opzet. Weet dan wel dat je draadjes – netwerkkabels – moet trekken, want de sMS-100 heeft geen draadloze (WLAN) voorziening.

Hoe werkt het?

Mooi Bert, maar is dat het hele verhaal? Ik ben weliswaar geen digibeet, maar ik heb noch de kennis noch de tijd om een ingewikkeld stappenplan met alle ellende van dien door te lopen.
Dat hoeft ook niet. In de meeste gevallen zul je de SOtM sMS-100 als UpnP/DNLA omzetter/doorgeefstation gebruiken met af en toe een uitstapje naar AirPlay gebruik. De gebruiksaanwijzing is uitgebreid maar overzichtelijk met voor alle toepassingen voldoende duidelijke tekst met plaatjes. Ik heb dat wel eens minder gezien.
In eerste instantie heb ik de sMS-100 aangesloten op mijn netwerk, de USB poort met een goede kwaliteit USB-kabel (AudioQuest) verbonden met de M2Tech EVO omzetter van USB naar digitaal uit (o.a. S/PDIF – AES/EBU – TOSlink – ST optisch uit), die een centrale rol in mijn hoofdsysteem vervult. Nadat ik de Sonic Orbiter op mijn muziek computer had geïnstalleerd, heb ik in het menu de functie DNLA-renderer aangeklikt. Stekkerdeel in het stopcontact – er is een mooiere accuvoeding leverbaar, de SOtM mBPS-d2s – even laten opstarten en klaar is kees. In mijn JRiver MC19 media-serverprogramma was de SOtM sMS-100 al zichtbaar, aangeklikt en het spelen kon beginnen. Echt fluitje dus. Als extra PlugPlayer en JRemote op iPad geïnstalleerd. Na wat aanpassingen in het iPad menu speelde dat ook vlekkeloos. Bij PP kon de laptop uit dus dat scheelde weer energiegebruik – ons benn'n zuunig.
In de loop van de testperiode heb ik een behoorlijk aantal USB-DAC's rechtstreeks aangesloten gehad op de sMS-100. Voor de nieuwsgierigen: we hebben de beschikking gehad over o.a. een dCS Debussy, Belcanto DAC3.5, Meridian Director, Wadia 321. Het is een bijzondere ervaring dat je zonder opnieuw te hoeven opstarten gewoon even een USB-kabel kunt over prikken. Geen discussie of twijfel meer of je i.p.v. de WASAPI driver toch niet beter de ASIO kunt gebruiken. Heerlijk niet alleen voor testers maar ook voor actieve HiFi-HighEnd hobbyisten die wel eens een vreemde USB-DAC te leen krijgen.

Hoewel je mij niet vaak zult betrappen op het fenomeen A/B vergelijkende testen, was de verleiding nu wel erg groot. De meeste USB-DAC's hebben naast een USB2.0 ingang ook wel een aantal 'gewone' digitale ingangen. Dus omdat er geen sprake zou zijn van niveauverschillen lag de vergelijking voor hand. De te testen USB-DAC werd via een digitale verbinding van de sMS-100/M2Tech EVO combi aangesloten op zijn coaxiale of AES/EBU

ingang, terwijl vanaf de muzieklaptop een hoogwaardige USB-kabel naar de USB-ingang van de DAC liep. Vanzelfsprekend hebben we deze procedure ook omgedraaid. Het moet gezegd de verschillen waren uiterst marginaal, in feite niet reproduceerbaar. Een beter compliment kun je de SotM sMS-100 niet maken, vind ik.

Voor wie?

Als ik een klant voor ogen krijg waarvoor de SOtM sMS-100 mij bij uitstek geschikt lijkt, dan denk ik aan vriend H.. Hij heeft in de loop der jaren een hele mooie muziekinstallatie opgebouwd met zowel analoge als digitale bronnen. Er is veel tijd en natuurlijk ook geld in gaan zitten. Maar het is het waard geweest, zelden iemand meegemaakt die zo intens kan genieten van muziek. Sinds een paar jaar is bij al dat moois ook streaming audio in huize H. ingetreden. In de meterkast staat een NAS, op zijn bureau in zijn ruime woon/werkkamer staat een hoogwaardige laptop. De USB-poort van dat apparaat is verbonden met een wondermooie Ayre Q9 USB-DAC. Voor het 'gewone' werk (digitale radio enzo) heeft hij ook nog een Musical Fidelity V90 in gebruik. Hij heeft één kleine ergernis. Als hij muziek van zijn NAS wil luisteren dan moet de laptop aan en omdat H. heel stil op het Groningse platteland woont, irriteert het lawaai van de ventilator en de harde schijf hem enigszins. Voor hem is de sMS-100 een aardige uitkomst, gaat ie eindelijk een iPad kopen.

Distributie: Audioscape / www.audioscape.be
Fabrikant: S(oul) O(f) t(he) M(usic)
prijs: € 499